

Київський університет імені Бориса Грінченка
Педагогічний інститут
Кафедра педагогіки та психології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи
О.Б. Жильцов
« 01 » 09 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПЕДАГОГІКА

Змістовий модуль: ПЕДАГОГІКА ЗАГАЛЬНА

для студентів

спеціальності: 012 Дошкільна освіта

освітнього рівня вищої освіти: першого (бакалаврського)

освітньої програми 012.00.01 Дошкільна освіта

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 0595/21
Жильцов
(підпис) (прізвище, ініціали)
« 01 » 09 2021 р.

Київ – 2021

Розробник: Олена ВЕНГЛОВСЬКА, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту.

Викладач: Олена ВЕНГЛОВСЬКА, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри педагогіки
та психології Педагогічного інституту

Протокол від 01 вересня 2021 р. № 11.

Завідувач кафедри Ганна ІВАНЮК

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої-професійної програми
012.00.01 Дошкільна освіта _____ . _____ . 2021 р.

Гарант освітньої-професійної програми (Олена ПОЛОВІНА)

Робочу програму перевірено
_____ 2021 р.

Заступник директора

з науково-методичної та навчальної роботи (Марина МАШОВЕЦЬ)

Пролонговано:

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» _____ 20__ р. Протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання					
	денна			заочна		
<i>Педагогіка</i>						
Вид дисципліни	обов'язкова					
Мова викладання, навчання та оцінювання	Українська мова			Українська мова		
Загальний обсяг кредитів/годин	12 / 360					
Курс	1		2			
Семестр	1	2	3			
Кількість змістових модулів з розподілом:						
Обсяг кредитів	12			12		
Обсяг годин, в тому числі:	360			360		
Аудиторні	168					
Модульний контроль	24					
Семестровий контроль			30			30
Самостійна робота	138					
Форма семестрового контролю	залік	залік	екзамен	залік	залік	екзамен
<i>Змістовий модуль «Педагогіка загальна»</i>						
Курс	1			1		
Семестр	1			1		
Кількість змістових модулів з розподілом:						
Обсяг кредитів	2			2		
Обсяг годин, в тому числі:	60			60		
Аудиторні	28			8		
Модульний контроль	4			–		
Семестровий контроль	–			–		
Самостійна робота	28			52		
Форма семестрового контролю	залік			залік		

2. Метою змістового модуля «Педагогіка загальна» інтегрованої навчальної дисципліни «Педагогіка» є – формування у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти загальних компетентностей щодо закономірностей, методологічних підходів, принципів до освіти та розвитку особистості, осмислення основних концепцій сучасної освіти, розуміння соціально-культурних передумов розвитку освіти загалом й дошкільної зокрема.

Зміст змістового модуля «Педагогіка загальна» спрямований на розв'язання таких **завдань**, як:

- формування у студентів здатності до спілкування державною мовою та іноземними мовами як усно, так і письмово – **КЗ-4**;

- формування у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти здатності до міжособистісної взаємодії – **КЗ-6**.

3. Результати навчання за дисципліною

Результати вивчення змістового модуля «Педагогіка загальна» навчальної дисципліни «Педагогіка» полягають у:

- розумінні студентами соціально-економічних, педагогічних, культурних передумов, що впливали на становлення й визначали розвиток педагогіки як науки загалом й дошкільної освіти зокрема; оволодіння знаннями про: систему педагогічних наук та зв'язок педагогіки з іншими науками; педагогічні закони, закономірності та принципи, що відображають сутність педагогічної теорії і практики; методи науково-педагогічних досліджень; ціннісний концепт розвитку особистості як соціокультурного процесу; особливості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти, його цілісність;

- умінні визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності – **ПР-15**.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПЕДАГОГІКА В СИСТЕМІ НАУК ПРО ЛЮДИНУ							
Тема 1.1. Становлення та розвиток педагогіки в історичній ретроспективі	12	2	2	2			6
Тема 1.2. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна	14	2	2	2	2		6
Модульний контроль	2						
Разом	28	4	4	4	2		12
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСВІТА ЯК СИСТЕМА І ПРОЦЕС							
Тема 2.1. Освіта людини як соціокультурний процес	14	2	2	2			8
Тема 2.2. Цілісний педагогічний процес	16	2	2	2	2		8
Модульний контроль	2						
	32	4	4	4	2		16
Разом	60	8	8	8	4	-	28
Підготовка та проходження контрольних заходів		ПМК					

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПЕДАГОГІКА В СИСТЕМІ НАУК ПРО ЛЮДИНУ							
Тема 1.1. Становлення та розвиток педагогіки в історичній ретроспективі	12	-	-	-	-	-	12

Тема 1.2. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна	16	2	2	–	–	–	12
Разом за змістовим модулем	28	2	2	–	–	–	24
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСВІТА ЛЮДИНИ ЯК СИСТЕМА І ПРОЦЕС							
Тема 2.1. Освіта людини як соціокультурний процес	16	–	–	2	–	–	14
Тема 2.2. Цілісний педагогічний процес	16	2	–	–	–	–	14
Разом за змістовим модулем	32	2	–	2	–	–	28
Разом	60	4	2	2	–	–	52
Підготовка та проходження контрольних заходів	ПМК						

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ПЕДАГОГІКА В СИСТЕМІ НАУК ПРО ЛЮДИНУ

Тема 1.1. Становлення та розвиток педагогіки в історичній ретроспективі

Сутність поняття «педагогіка». Стадії (народна, духовна, світська педагогіка) та періоди розвитку педагогіки як науки. Джерела педагогіки (народна, педагогічні ідеї і теорії прогресивних педагогів минулого, сучасні педагогічні дослідження). Напрями розвитку педагогіки (філософський, психолого-педагогічний, соціальний). Соціокультурна сутність педагогіки.

Ключові слова: педагогіка; становлення педагогіки; стадії розвитку педагогіки; напрями педагогіки.

Джерела: основні (1, 2, 5); додаткові (2, 4, 5).

Тема 1.2. Педагогіка як наука і навчальна дисципліна

Предмет педагогіки як науки. Функції і завдання педагогіки. Місце педагогіки в системі наук про людину. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Сутність основних категорій педагогіки та їх роль у формуванні особистості. Закони, закономірності навчання. Методи науково-педагогічних досліджень у дошкільній освіті.

Ключові слова: предмет педагогіки; завдання і функції педагогіки; виховання; навчання; розвиток; освіта; педагогічний процес.

Джерела: основні (2, 4, 5); додаткові (2, 4, 5, 6).

Змістовий модуль 2. ОСВІТА ЛЮДИНИ ЯК СИСТЕМА І ПРОЦЕС

Тема 2.1. Освіта людини як соціокультурний процес

Ціннісний концепт освіти. Нормативне забезпечення розвитку освіти в Україні. Структура системи освіти, основні підходи до реформування

дошкільної освіти в Україні. Реалізація принципу дитиноцентризму в дошкільній освіті. Вимоги до сучасного вихователя дітей дошкільного віку.

Ключові слова: нормативні документи; структура системи освіти; дитиноцентризм; цінність освіти; реформування системи освіти.

Джерела: основні (1, 2, 5); додаткові (1, 3, 4, 5, 7).

Тема 2.2. Цілісний педагогічний процес

Сутність та структура педагогічного процесу. Принципи педагогічного процесу. Етапи організації педагогічного процесу. Компоненти педагогічного процесу: мета, зміст, методи, технології, результат. Педагог як суб'єкт педагогічного процесу.

Ключові слова: педагогічний процес; принципи педагогічного процесу; мета; зміст; методи; технології.

Джерела: основні (1, 2, 3); додаткові (4, 5, 6).

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів денної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2
Відвідування семінарських занять	1	2	2	2	2
Відвідування практичних занять	1	2	2	2	2
Робота на семінарському занятті	10	2	20	2	20
Робота на практичному занятті	10	2	20	2	20
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	11	1	11	1	11
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
	Разом		92		92
Максимальна кількість балів: 184					
Розрахунок коефіцієнта: $184 : 100 = 1,84$					

Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми навчання

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	1	1	-	-
Відвідування практичних занять	1	-	-	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	-	-
Робота на практичному занятті	10	-	-	1	10
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	-	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	2	10
Виконання тесту до самостійної роботи	25	1	25	1	25
Разом			47		47
Максимальна кількість балів: 94					
Розрахунок коефіцієнта: $94 : 100 = 0,94$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

№	Опис завдання	Час для виконання	Критерії оцінювання
Змістовий модуль 1 ПЕДАГОГІКА В СИСТЕМІ НАУК ПРО ЛЮДИНУ			
1.	Підготувати запитання для уявного інтерв'ю з представником гуманістичної педагогіки з теми «Ціннісний вимір педагогіки» (персоналія на вибір студента)	6 год.	5 б. – запитання для інтерв'ю структуровані, змістовні, зорієнтовані на категорію респондентів; передбачають логіку викладу матеріалу; спонукають до аналітичних узагальнень та суджень; 3-4 б. – запитання для інтерв'ю структуровані, змістовні, однак є загальними і не в повній мірі зорієнтовані на категорію опитуваних; зміст запитань передбачає типову відповідь; 1-2 б. – у запитаннях для інтерв'ю порушена логіка; їх зміст не передбачає аналітичних суджень та узагальнень.
2.	За результатами проведення інтерв'ю написати міні-есе	6 год.	Вимоги до написання міні-есе: друкований текст (14 кеглем, інтервалом – 1,5, до 30 рядків.

			<p>Максимальна кількість балів за есе – 5 балів.</p> <p><i>Критерії оцінювання:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – структурованість есе (вступ, основна частина, висновок) – 1 б. – головні ідеї проблеми дослідження підтвердженні результатами інтерв'ю – 2 б. – використання афоризмів і цитат – 1 б. – творчість, оригінальність, самостійність мислення – 1 б.
	Всього за модулем 1	12 год.	
Змістовий модуль 2 ОСВІТА ЛЮДИНИ ЯК СИСТЕМА І ПРОЦЕС			
3.	Використовуючи технологію Self-book особистісно-професійного зростання майбутнього педагога, провести самодіагностику сформованості системи особистісних і професійних цінностей	8 год.	<p>5 б. – послідовність та системність у плануванні етапів проведення діагностики; застосування об'єктивної оцінки для узагальнення результатів діагностики;</p> <p>3-4 б. – дослідник спланував етапи її проведення, однак мав труднощі із узагальненням результатів; у виконанні завдань спостерігається дещо формальний підхід;</p> <p>1-2 б. – у виконанні завдань має місце формальний та репродуктивний підхід.</p>
4.	Розробити дорожню карту з формування системи власних ціннісних орієнтацій (за результатами проведення діагностики)	8 год.	<p>5 б. – зміст дорожньої карти побудований за результатами діагностики; відповідає індивідуальним запитам і потребам особистості; вирізняється оригінальністю та самостійністю;</p> <p>3-4 б. – зміст дорожньої карти побудований за результатами діагностики, однак вирізняється елементами формальності, не в повній мірі задовольняє індивідуальні запити;</p> <p>1-2 б. – зміст дорожньої карти має формальні ознаки, відсутнє авторське трактування; не враховано індивідуальні запити щодо формування системи ціннісних орієнтацій.</p>
	Всього за модулем 2	16 год.	
	Разом (1,2 модулі)	28 год.	

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульна контрольна робота 1 проводиться у формі захисту індивідуальної чи/або колективної розробки.

Студенти за результатами самостійного опрацювання теоретичних джерел складають ментальну карту з теми «Розвиток дошкільної освіти в історико-педагогічній ретроспективі».

Методичні рекомендації: створювати ментальну карту необхідно із урахуванням таких вимог:

- ключове поняття зосереджується в центрі, усі інші асоціативні зв'язки йдуть в якості розгалуження від основного поняття;
- для кожної гілки записуються споріднені поняття чи/або персоналії, діяльність яких вплинула на розвиток дошкільної освіти;
- блок-схема повинна бути логічною, завершеною;
- всі блоки повинні бути пов'язані з іншими блоками у формі графічних образів;
- ментальна карта розробляється у вигляді дерева, де менш вагомі ідеї та поняття відгалужуються від центральних гілок.

Працювати над розробкою можна індивідуально чи/або підгрупою (до 3 осіб).

Критерії оцінювання:

№	Характеристика	Кількість балів
1	Відповідність змісту ментальної карти темі	до 5 балів
2	Структурованість, цілісність, змістовність	до 10 балів
3	Інноваційний, оригінальний підхід до розробки	до 5 балів
4	Презентація та самооцінка	до 5 балів
	Максимальна кількість балів	25 балів

Форма презентації: металні карти створюються із застосуванням веб-сервісів або у друкованому форматі.

Модульна контрольна робота 2 проводиться у формі комп'ютерного електронного тестування.

Модульна контрольна робота складається із 25 тестових запитань, що розміщені в електронному навчальному курсі за покликанням: <https://elearning.kubg.edu.ua/mod/quiz/view.php?id=376572>.

Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу становить 25 балів. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи №2 подано в таблиці.

Критерії оцінювання МКР 2:

Підсумкова кількість балів (max – 25)	Критерії оцінювання
22 - 25	виставляється за чітке виконання тестових завдань (90-100% вірних відповідей), яке демонструє володіння категоріями дисципліни, студент вміє аналізувати педагогічні явища.
18 - 21	виставляється за знання та відтворення матеріалу засвоєного під час вивчення дисципліни (70-89% вірних відповідей). Супроводжується допустимою кількістю помилок у тестових завданнях.
11 - 17	виставляється за виконання тестових завдань, що складає 50-69% вірних відповідей з необхідного обсягу; спостерігається низький рівень знання термінологічного апарату дисципліни; неякісне виконання тестів.
1-10	виставляється за виконання тестових завдань, що складає менше 50% вірних відповідей з необхідного обсягу; спостерігається незнання основного термінологічного апарату; виконання тестів на низькому рівні.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання. Залік (ПМК)

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
Fx	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисциплін

7. Навчально-методична картка дисципліни «Педагогіка: Педагогіка загальна»

Разом: 60 год., з них: 8 год. – лекції, 8 год. – семінарські заняття, 8 год. – практичні заняття, 4 год. – лабораторні заняття, 28 год. – самостійна робота, 4 год. – МКР, залік.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
Назва модуля	Педагогіка в системі наук про людину		Освіта людини як система і процес	
К-сть балів за модуль	92 бали		92 бали	
Теми лекцій	Становлення та розвиток педагогіки в історичній ретроспективі (2 год.) 1 бал	Педагогіка як наука і навчальна дисципліна (2 год.) 1 бал	Освіта людини як соціокультурний процес (2 год.) 1 бал	Цілісний педагогічний процес (2 год.) 1 бал
Теми семінарських занять	Педагогіка як наука і мистецтво (2 год.) 1+10 балів	Принципи організації освіти (2 год.) 1+10 балів	Наступність у змісті дошкільної та початкової освіти (2 год.) 1+ 10 балів	Характеристика цілісності педагогічного процесу в закладі дошкільної освіти (2 год.) 1+10 балів
Теми практичних занять	Актуальні проблеми освіти людини в педагогічній думці XX століття (2 год.) 1+10 балів	Застосування методів наукового дослідження в освітньому процесі закладу дошкільної освіти (2 год.) 1+10 балів	Ціннісний вимір педагогіки (2 год.) 1+ 10 балів	Особистісно-професійне зростання майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти (2 год.) 1+ 10 балів на базі Центру самопізнання і саморозвитку
Теми лабораторних занять		Джерельна база педагогічних досліджень (2 год.) 1+10 балів		Педагогічний супровід організації життєдіяльності дітей у закладах дошкільної освіти (2 год.) 1+10 балів на базі Центру самопізнання і саморозвитку
Самостійна робота	Завдання 1 10 балів		Завдання 2 10 балів	
Модульний контроль	25 балів		25 балів	
Підсумковий контроль	залік			

Кількість балів за модулі дисципліни: 184 бали.

Розрахункових коефіцієнт – $184 : 100 = 1,84$

Залік.

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Навчальний посібник. 4-е видання, стереотипне. К.: Академвидав, 2012. 616 с. (Альма-матер).
2. Зайченко І.В. Педагогіка: Підручник, 3-е видання перероблене та доповнене. К.: Видавництво Ліра-К, 2016. 608 с.
3. Кузьмінський А.І. Педагогіка: Підручник. К.: Знання, 2007. 447 с.
4. Пащенко М., Красноштан І. Педагогіка: навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2019. 228 с.
5. Фіцула М.М. Педагогіка: навчальний посібник. Видання 3-є, стереотипне. К.: Академвидав, 2009. 560 с. (Альма-матер).

Додаткова:

1. Гончаренко С.У. Український педагогічний енциклопедичний словник. Видання друге, доповнене й виправлене. Рівне: Волинські обереги, 2011. 552 с.
2. Державний стандарт початкової освіти: Постанова КМУ від 24 липня 2019 р. № 688. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/688-2019-%D0%BF#Text>.
3. *Дитина*: освітня програма для дітей від 2 до 7 років. Науковий керівник проєкту В.О. Огнев'юк. К.: ТОВ «Принт медіа», 2020. 412 с.
4. Закон України «Про освіту» (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>.
5. Іванюк Г.І., Мартиненко С.М. Педагогіка. Модуль «Основи педагогіки», «Теорія виховання»: навчальний посібник. К.: КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2006. 64 с.
6. Практична педагогіка виховання / За ред. М.Ю. Красовицького. Івано-Франківськ, К.: Плай, 2000. 160 с.
7. Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція: Наказ МОН України від 12.01.2021 № 33. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf.

Додаткові ресурси

1. Електронний навчальний курс «Педагогіка (1-2 курс, ДО, денна)». URL: <https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22117>.